

[Hastrup.]
blive truffet foranstaltninger til støtte for kommunernes byggemodningsopgaver gennem optagelse af lån til dette formål, og det er givet, at disse foranstaltninger vil blive fulgt op af andre beslutninger, som kan bidrage til at fremme udbuddet af egnede byggegrunde og dæmpe grundprisstigningerne.

Endvidere har vi fået forelagt de lovforslag, som i dag er til behandling. Også disse lovforslag er jo i overensstemmelse med forligsaftalen, og selv om de berører områder, der ikke er omtalt i forliget, sker dette efter min mening på en måde, der ikke strider mod forliget. Tværtimod må disse ting siges at ligge i en naturlig forlængelse heraf. Vi mangler endnu et lovforslag om de sociale boligsekskabers selvfinansiering, den såkaldte landsbyggefond, og lovforslaget om den aftalte boligsikringsordning, som hr. Axel Ivan Pedersen også nævnte. Der er dog ingen tvivl om, at begge disse lovforslag, der vil komme til at rumme varigt værdifulde sociale goder, imødeses med stor forventning og positiv forhandlingsvilje af forligspartierne.

Med de indtil nu gennemførte, fremsatte og bebudede lovforslag vil vilkårene for boligbyggeriet og boligmarkedet være fastlagt for en årrække. Fremtiden vil dermed være bundet med henblik på en bestemt kurs, som bedst kan karakteriseres på den måde, at der sigtes imod en tilstand, som både er liberal og social. Hensigten er at tilføre boligmarkedet de fordele og impulser, som er forbundet med stabile produktionsvilkår og en konkurrencebestemt markedsmekanisme og med boligens anerkendelse som et socialt nødvendighedsgode, som dårlige økonomiske forhold eller tyngende forsørgerbyrder ikke skal kunne afskære nogen fra at opnå.

At ændre denne nu valgte kurs vil være i højeste grad betænkeligt. Den ansete leder af et af vore store sociale boligforetagender, direktør Erling Knudsen, udtalte for nogle år siden, at han efterhånden var nået til den opfattelse, at det var mindre væsentligt, hvordan boliglovgivningen blev formuleret, når blot man kunne være sikret mod, at den bestandig blev udsat for nye ændringer. Dette var vel sat noget på spidsen og skulle vel heller ikke tages helt bogstaveligt,

navnlig ikke for så vidt angår den første del af betragtningen. Alligevel føler jeg mig overbevist om, at det er rigtigt, at der ikke er noget, som er mere påkrævet for boligmarkedet, byggemarkedet såvel som lejemarkedet, end arbejdsro, sikkerhed med hensyn til lovbestemmelsernes holdbarhed, tillid til fremtiden. Kun herved vil man kunne gøre os forhåbning om at kunne udnytte de muligheder, som utvivlsomt foreligger, for øget langtidsplanlægning, industrialisering, rationalisering og dermed for at forbedre, øge og billiggøre produktionen. De mange ændringer af vilkårene, som boligområdet har været udsat for, har ikke været gavnlige.

For så vidt angår de foreliggende lovforslag, skal jeg ganske undlade at omtale bestemmelser, som mit parti anser for helt rigtigt udformet og ganske på linje med boligforliget, selv om disse bestemmelser måske nok tør betegnes som de væsentligste i lovforslagene. Jeg vil gerne dele mine bemærkninger i tre afsnit: først vedrørende de forhold, der er omtalt i boligforliget, og hvor jeg har nogle kommentarer til udformningen, dernæst vedrørende de forhold, som ikke er omtalt i forliget, men som er med i lovforslagene, og endelig nogle betragtninger over forhold, som hverken er omtalt i boligforliget eller med i lovforslagene.

Formuleringen af de bestemmelser, der er led i selve normaliseringen, findes jo navnlig i den midlertidige lejelov. Det har jo hele tiden været hensigten, at denne normalisering skulle foregå så smidigt, som det nu engang er muligt. Hertil hører, at markedet selv får bevægelsesfrihed til at tilpasse sig. Jeg erindrer om, at da man for nogle år siden i Vesttyskland gennemførte lovregler, som tillod en vis procentuel forhøjelse af den gældende leje, var der mange udlejere, som ikke udnyttede disse muligheder, fordi de forudså, at det tidspunkt snart kunne indtræffe, hvor lejligheder ikke længere var i sælgers, men, som vi ønsker, i købers eller lejers marked. Ved at gå mådeholdent til værks håbede udlejerne at sikre sig muligheden for at holde fast på deres lejere også under helt frie og normale markedsvilkår. Vi er jo indt på den samme betragtning herhjemme. Udlejerer kan forhøje lejen til vurderingsniveauet, men han skal ikke. Han kan helt undlade at foretage forhøjelse,